

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور

۸. شرکت های (بنگاه های) دولتی حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات

مقدمه

در قانون سال ۱۳۹۶ تعداد شرکت ها ۳۸۱ عدد بوده است که در لایحه سال ۱۳۹۷ این تعداد به ۳۷۸ رسیده است که چهار شرکت نساجی قائم شهر، پالایشگاه نفت کرمانشاه، شرکت سهامی پتروشیمی بیستون و شرکت سهامی پتروشیمی دماوند به بخش خصوصی واگذار شده اند و شرکت عمران شهر جدید تیس به لایحه سال جاری اضافه شده است. چهارده (۱۴) شرکت فعال در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ وجود دارد که از بین این شرکت ها صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک شرکت مادر تخصصی در لیست واگذاری قرار دارند.

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال دوم

شماره ثبت:
۳۴۸

شماره چاپ:
۷۶۰

تاریخ چاپ:
۱۳۹۶/۹/۲۱

معاونت پژوهش های
زیربنایی و امور
تولیدی

دفتر: مطالعات
ارتباطات و
فناوری های نوین

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:
۲۸۰۱۵۶۴۲

تاریخ انتشار:
۱۳۹۶/۱۰/۵

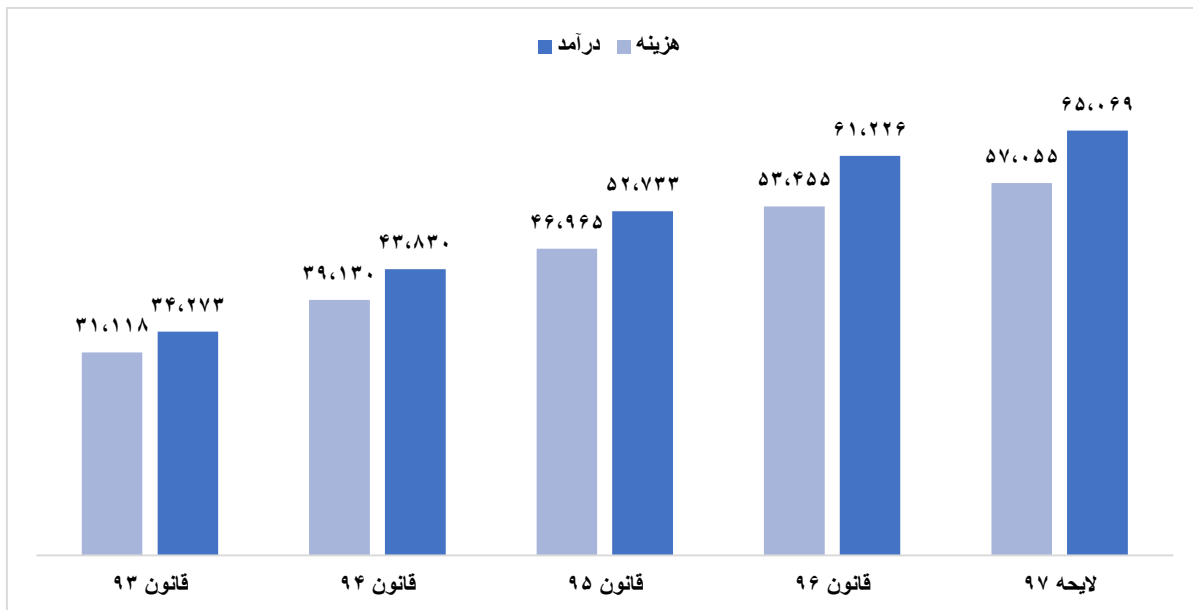
در گزارش حاضر ارقام بودجه ای ۱۴ شرکت فناوری اطلاعات و ارتباطات شامل شرکت سهامی ارتباطات زیرساخت، شرکت دولتی پست بانک، شرکت سهامی انستیتو ایزایران، مرکز گسترش فناوری اطلاعات، شرکت سهامی صنایع الکترونیکی شیراز، شرکت سهامی صنایع مخابراتی صایران، شرکت سهامی ایزایران، شرکت سهامی صنایع الکترونیکی ایران، صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیکی (شرکت مادر تخصصی)، شرکت سهامی صنایع قطعات الکترونیکی، شرکت سهامی مرکز تحقیق و تولید وسایل الکترونیکی، شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران، شرکت سهامی خدمات هوایی پست و مخابرات پیام و سازمان فناوری اطلاعات بررسی می شود.

درآمد شرکت های مذکور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ نسبت به قانون سال گذشته ۳,۸۴۳ میلیارد ریال افزایش داشته است و همچنین مبلغ ۳,۶۰۰ میلیارد ریال نیز افزایش هزینه نسبت به قانون سال گذشته در لایحه مشاهده می شود. در بخش نخست از این گزارش، درآمد و هزینه کلی این شرکت ها بررسی خواهد شد و سپس بودجه شرکت های مذکور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۶ مورد مقایسه قرار خواهد گرفت. در بخش آخر نیز جمع بندی مطالب ارائه می شود.

۱. وضعیت کلی بودجه (درآمدها و هزینه های) شرکت های دولتی

در این گزارش درآمدها و هزینه های ۱۴ شرکت دولتی حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات از لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ استخراج شده است. همان گونه که در نمودار ۱ نمایش داده شده، بودجه شرکت های دولتی فعال در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات در طول سال های اخیر افزایش یافته و سهم قابل توجهی از مجموع بودجه بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات را به خود اختصاص داده است.

نمودار ۱. مقایسه جمع درآمد و هزینه‌های شرکت‌های دولتی فناوری اطلاعات و ارتباطات
در قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۳، ۱۳۹۴، ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ (میلیارد ریال)

مأخذ: پیوست ۳ قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۶ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷.

درآمد شرکت‌های مذکور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ مبلغ ۶۵,۰۶۹ میلیارد ریال پیش‌بینی شده که نسبت به سال گذشته ۳,۸۴۳ میلیارد ریال افزایش داشته است. این افزایش درآمد بیشتر مرتبط با شرکت‌های مرکز گسترش فناوری اطلاعات، شرکت سهامی صنایع الکترونیک شیراز و شرکت سهامی ارتباطات زیرساخت است. البته نباید این نکته را از نظر دور داشت که در کنار افزایش درآمدها، هزینه‌ها نیز تا حدودی به همان نسبت افزایش یافته است. بررسی رشد هزینه‌ها و درآمدهای شرکت‌های فعال در عرصه فناوری اطلاعات و ارتباطات حاکی از آن است که میانگین رشد سالیانه هزینه‌های این شرکت‌ها در طول سال‌های ۱۳۹۳-۱۳۹۷ از رشد ۱۶ درصدی برخوردار بوده و درآمدها نیز ۱۷ درصد رشد داشته است.

۲. مقایسه بودجه شرکت‌های دولتی حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات و مقایسه لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ نسبت به قانون

سال ۱۳۹۶

جدول ۱ درآمدها، هزینه‌ها و سود ویژه شرکت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات پیش‌بینی شده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و مصوب در قانون سال ۱۳۹۶ را نشان می‌دهد. بیشترین میزان افزایش سود پیش‌بینی شده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ در مقایسه با قانون مصوب ۱۳۹۶ متعلق به مرکز گسترش فناوری اطلاعات است که ۵۰ درصد سود ویژه آن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ به بیش از ۴۵ میلیارد ریال رسیده که نسبت به قانون مصوب سال قبل در حدود ۵۳ درصد رشد را نشان می‌دهد. شرکت سهامی صنایع الکترونیک شیراز با بیش از ۸ درصد رشد نسبت به قانون سال گذشته و دستیابی به سود ویژه ۱۵ میلیارد ریال در لایحه سال جاری جایگاه بعدی را به خود اختصاص داده است. درآمد شرکت‌های مرکز گسترش فناوری اطلاعات از ۱,۳۰۶ میلیارد ریال در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ به ۱,۴۸۶ میلیارد ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ رسیده است و همچنین درآمد شرکت سهامی صنایع

الکترونیک شیراز از ۳,۷۳۴ میلیارد ریال در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ به ۴,۲۵۸ میلیارد ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ رسیده است. درآمد پیش‌بینی شده برای شرکت سهامی ارتباطات زیرساخت در لایحه سال ۱۳۹۷ مبلغ ۲۳,۵۰۰ میلیارد ریال است که نسبت به قانون مصوب ۱۳۹۶ افزایش ۶۰۷ میلیاردی را نشان می‌دهد.

جدول ۱. درآمدها، هزینه‌ها و سود ویژه شرکت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات پیش‌بینی شده

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و مصوب در قانون سال ۱۳۹۶ (میلیون ریال)

ردیف	شماره طبقه‌بندی	نام شرکت	لایحه بودجه سال ۱۳۹۷			درصد رشد سود ۱۳۹۶-۱۳۹۷
			درآمد	هزینه	۵۰ درصد سود ویژه	
۱	۲۵۴۰۰۰	شرکت سهامی صنایع الکترونیک ایران	۲,۰۵۳,۳۷۵	۲,۰۳۸,۴۳۹	۷,۴۶۸	۷,۳۲۲
۲	۲۵۴۱۰۰	شرکت سهامی صنایع قطعات الکترونیک	۱,۲۸۰,۱۴۴	۱,۲۶۹,۴۰۰	۵,۳۷۲	۵,۲۶۷
۳	۲۷۰۰۰۰	شرکت سهامی ایزایران	۲,۳۹۳,۵۷۷	۲,۳۷۳,۹۰۹	۹,۸۳۴	۹,۶۴۱
۴	۲۸۳۱۰۰	شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران	۱۱,۸۰۰,۰۰۰	۱۱,۸۰۰,۰۰۰	۰	۰
۵	۲۸۳۱۱۰	شرکت سهامی خدمات هوایی پست و مخابرات - پیام	۲۴۹,۰۰۰	۲۲۹,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۰
۶	۲۸۳۳۰۰	شرکت سهامی ارتباطات زیرساخت	۲۳,۵۰۰,۰۰۰	۱۵,۸۱۴,۲۸۳	۳,۸۴۲,۸۵۹	۳,۷۲۳,۸۵۸
۷	۲۸۳۴۰۰	سازمان فناوری اطلاعات	۷۴۰,۰۰۰	۷۴۰,۰۰۰	۰	۰
۸	۲۸۳۶۰۰	شرکت سهامی مرکز تحقیق و تولید وسایل الکترونیک	۲۴۲,۹۶۵	۲۴۱,۹۶۵	۵۰۰	۷۰۳
۹	۲۹۳۲۱۰	صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک شرکت مادر تخصصی	۱۵۹,۶۰۶	۱۵۱,۷۸۳	۳,۹۱۲	۳,۹۹۷
۱۰	۲۹۴۳۹۰	شرکت سهامی صنایع الکترونیک شیراز	۴,۲۵۸,۴۰۱	۴,۲۲۸,۱۸۱	۱۵,۱۱۰	۱۳,۹۳۶
۱۱	۲۹۴۴۰۰	شرکت سهامی صنایع مخابراتی صایران	۲,۶۴۳,۹۲۲	۲,۶۱۹,۱۲۲	۱۲,۴۰۰	۱۲,۱۷۸
۱۲	۲۹۵۰۹۰	شرکت سهامی انستیتو ایزایران	۵۴۵,۶۹۲	۵۳۷,۷۶۰	۳,۹۶۶	۳,۸۸۸
۱۳	۲۳۴۸۴۰	مرکز گسترش فناوری اطلاعات	۱,۴۸۶,۰۰۰	۱,۳۹۴,۸۵۵	۴۵,۵۷۳	۲۹,۸۷۰
۱۴	۲۸۳۹۰۰	شرکت دولتی پست‌بانک	۱۳,۷۱۶,۰۵۰	۱۳,۶۱۶,۰۵۰	۵۰,۰۰۰	۷۵,۰۰۰
جمع			۶۵,۰۶۸,۷۳۲	۵۷,۰۵۴,۷۴۷	۴,۰۰۶,۹۹۴	۳,۸۸۵,۶۶۰

همان‌گونه که در جدول ۱ مشهود است در لایحه سال جاری سود ویژه سه شرکت نسبت به قانون مصوب سال گذشته کاهش یافته است که در این راستا شرکت سهامی مرکز تحقیق و تولید وسایل الکترونیک با ۲۹ درصد، شرکت دولتی پست‌بانک با ۳۳ درصد و صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک شرکت مادر تخصصی با ۲ درصد کاهش همراه بوده است. با وجود کاهش سود بعضی از شرکت‌ها، مجموع سود ویژه پیش‌بینی شده کل شرکت‌های فعال در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات نسبت به سال گذشته در حدود ۳/۱ درصد افزایش داشته است.

بخش ۱۳ قانون برنامه ششم توسعه که مربوط به ارتباطات و فناوری اطلاعات است در ماده (۶۷) قید شده است که به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود نسبت به افزایش ظرفیت انتقال (ترانزیت) پهنای باند عبوری از کشور به ۳۰ ترابیت بر ثانیه اقدام کند و برای ارائه خدمات ماهواره‌ای سنجش از راه دور و توسعه خدمات و کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات از طریق دستگاه‌های وابسته سرمایه‌گذاری‌های لازم را انجام دهد. با توجه به اختیاراتی که این ماده قانونی به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌دهد یقیناً انتظار افزایش سود از شرکت سهامی ارتباطات زیرساخت دور از ذهن نیست.

ماده (۶۸) قانون برنامه ششم در بندهای «خ» و «د» به شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران توجه ویژه کرده و توسعه فعالیت این شرکت را مد نظر قرار داده است. بند «خ» وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران را مکلف می‌کند نسبت به افزایش خدمات و فعالیت دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی اقدام نمایند و تمهیدات لازم را برای افزایش صدور مجوز ایجاد سالانه حداقل ۲۰۰۰ دفتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی به عمل آورند. بند «د» نیز شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران را مکلف می‌کند نسبت به راه‌اندازی و ارائه خدمات در ایستگاه‌های راه‌آهن، بنادر، فرودگاه‌های بین‌المللی و پایانه‌های مرزی کشور اقدام نماید. اگرچه لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۶ سودی برای این شرکت در نظر نگرفته است اما این شرکت با توجه به احکام قانون برنامه ششم توسعه این توانمندی را می‌تواند ایجاد کند که به مرحله سودآوری برسد.

نتیجه‌گیری

جمع کل سود پیش‌بینی شده شرکت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات در لایحه سال ۱۳۹۷ نسبت به سال گذشته ۳/۱ درصد رشد در نظر گرفته شده است. لایحه سال جاری پیش‌بینی ۲ درصد افزایش سود را برای شرکت سهامی صنایع الکترونیک ایران، شرکت سهامی صنایع قطعات الکترونیک، شرکت سهامی انستیتو ایزایران و شرکت سهامی ایزایران نسبت به قانون سال گذشته را کرده است. درصد افزایش سود در لایحه سال ۱۳۹۷ در مقایسه با قانون سال ۱۳۹۶ برای شرکت سهامی صنایع الکترونیک شیراز به میزان ۸/۴ درصد، برای شرکت سهامی صنایع مخابراتی صایران ۱/۸ درصد و برای مرکز گسترش فناوری اطلاعات ۵۲/۶ درصد است. در میان این شرکت‌ها سود ویژه شرکت سهامی مرکز تحقیق و تولید وسایل الکترونیک به میزان ۲۸/۹ درصد، صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک شرکت مادر تخصصی ۲/۱ درصد و شرکت دولتی پست‌بانک ۳۳/۳ درصد در قیاس با قانون سال گذشته کاهش داشته است. چنین کاهش در میان سه شرکت دولتی از میان ۱۴ شرکت فعال در عرصه فناوری اطلاعات و ارتباطات مطلوب نیست و انتظار می‌رود این شرکت‌ها با تحلیل فرآیندهای کاری خویش گلوگاه‌های مسئله‌دار را شناسایی کرده و شرکت‌ها را به سمت سوددهی سوق دهند.

شرکت ارتباطات زیرساخت ایران با اجرای هرچه سریع‌تر احکام مرتبط در ماده (۶۷) قانون برنامه ششم توسعه و اصلاح ساختار خود می‌تواند درآمد خود را تا حد زیادی افزایش و هزینه‌های خود را کاهش دهد. شرکت پست جمهوری اسلامی نیز با انجام اصلاح ساختار، استفاده از فناوری‌های نوین و اجرای احکام مرتبط در ماده (۶۸) قانون برنامه ششم توسعه، می‌تواند درآمد خود را افزایش دهد.

